29.05.2022

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asia: Asiantuntijalausunto lakiluonnoksesta raskauden keskeyttämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Suomen Gynekologiyhdistys ry:ltä (jäljempänä SGY) lausuntoa otsikon asiassa. SGY on ollut Oma Tahto 2020 kansalaisaloitteen taustalla raskaudenkeskeyttämistä koskevan lain uudistamiseksi.

SGY:n hallitus kiittää lausuntopyynnöstä ja esitämme lausuntonamme seuraavaa:

- Lakiluonnoksessa on esitetty tarpeelliset ensivaiheen muutosehdotukset voimassa olevaan raskaudenkeskeyttämisestä annettuun lakiin (239/1970) jotka mahdollistavat raskaudenkeskeyttämisen raskaana olevan henkilön pyynnöstä ilman kahden lääkärin lupapäätöstä ja ilman niin sanottujen sosiaalisten syiden edellytyksiä kahdennentoista raskausviikon loppuun asti (12+0, viikot+päivät) sekä turvaavat riittävän sosiaalisen tuen. Lakimuutosehdotuksessa toteutuu naisen itsemääräämisoikeus, turvataan terveydenhuollon resursseja ja nopeutetaan asian käsittelyä.

- Yli 12+0 raskausviikoilla tapahtuvien keskeytysten osalta voimassa olevan lain perusteet raskaudenkeskeyttämiselle on säilytetty sisällöllisesti ennallaan. SGY pitää perusteltuna luonnoksen 1§ 4 momentin ”erityisen syyn” vaatimuksen sääntelyn muutosta, joka koskee yli 12+0 raskausviikkoa jatkuneiden raskauksien keskeytyshakemuksissa tarvittavia perusteluja.

- Vanhentunut ilmaisu ”häiriintynyt sieluntoiminta” pitäisi poistaa myös 2§:stä.

- Ehdotamme tilalle sanamuotoa Naiselle, jolle suoritetaan raskauden keskeyttäminen, on annettava ehkäisyneuvontaa lain 4§ 2 momenttiin.

- Lakiluonnoksen 5§:n 3 momenttiin ehdotamme sanamuotoa kahdennenkymmenennen raskausviikon loppuun saakka (20+0 raskausviikkoa). Lakiluonnoksessa nyt oleva sanamuoto kahdenteenkymmenenteen raskausviikkoon asti, voitaisiin tulkita että rajana on 19+0 raskausviikkoa.

- Lakiluonnoksen 5§ 4 momentti. Pidämme tärkeänä, että hakemuksesta saada raskaudenkeskeytys, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja hakemusmenettelystä annettaisiin tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

- Raskaudenkeskeytyslaista tulisi kansalaisaloitteen ehdotuksen mukaisesti poistaa vaatimus isän osallistumisesta päätökseen (7§).

29.05.2022

- Uuden lakiluonnoksen 8§:ssä on edelleen nykyisen lain vaatimus keskeyttämisen suorittamisesta toimenpideluvan saaneessa sairaalassa. Tämä ei vastaa enää nykypäivän tilannetta ja hoitokäytäntöjä. Raskaudenkeskeytyksistä 97 % tehdään lääkkeellisesti eikä keskeytys pääsääntöisesti edellytä sairaalahoitoa. Sairaalavaatimus tuleekin poistaa päivitetystä laista. Keskeytykset kuormittavat sairaaloiden niukkoja resursseja ja ne voitaisiin em. muutoksella mahdollistaa myös avoterveydenhuollon yksiköissä, joille määritellään toimenpiteen ja mm. psyykkisen ja sosiaalisen tuen laatukriteeristö. Alkuraskauden (raskauden kesto 12+0 raskausviikkoihin saakka) keskeytysten pitäisi siis olla mahdollisia myös sairaalan ulkopuolella.

- Lakiluonnoksessa Terveydenhuollon oikeusturvakeskus tulee korvata Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla.

SGY:n hallituksen puolesta

Hannele Laivuori
SGY, puheenjohtaja
Professori
Naistentaudit ja synnytykset
Tampereen yliopistollinen sairaala
hannele.laivuori@tuni.fi

Marjo Tuppurainen
SGY, varapuheenjohtaja
Professori
Naistentaudit ja synnytykset
Kuopion yliopistollinen sairaala
marjo.tuppurainen@kuh.fi

Oskari Heikinheimo
Raskaudenkeskeytys Käypä Hoito -työryhmän puheenjohtaja
SGY, emeritus puheenjohtaja
Professori
Naistentaudit ja synnytykset
Helsingin yliopistollinen sairaala
oskari.heikinheimo@helsinki.fi